

Адаптація п'ятикласників до навчання у школі

Період адаптації учнів 5 класів до навчання є одним із найважчих періодів шкільного життя. Адаптація учнів — це пристосування учнів до систематичного організованого навчання в школі, що характеризується повноцінною соціалізацією, гармонійним розвитком учнів, успішністю в навчанні. План забезпечення адаптації учнів 5 класів на навчальний рік орієнтований. Адаптація VS Зміни у шкільному житті п'ятикласників. Під час переходу учнів із початкової до основної школи у них значно зростає нервово-психічне напруження та напруження серцево-судинної системи. Тому в перші дні навчання у п'ятому класі в учнів спостерігається низький рівень працездатності, уваги. П'ятикласники адаптуються до нових умов навчання так само складно, як і під час вступу до школи. Особливі труднощі в адаптації переживають ті учні, які до п'ятого класу перейшли з іншої школи, а інколи — з іншого населеного пункту. П'ятикласники переходять до кабінетної системи, у них збільшується обсяг і зміст навчальної програми. Все це впливає на емоційний стан школярів. Як допомогти їм швидко адаптуватися до умов навчання? Отже, серйозними випробуваннями для психіки учня п'ятого класу є: різка зміна умов навчання розмаїтість і якісне ускладнення вимог, що висувають перед учнем різні вчителі-«предметники» зміна позиції старшого учня у початковій школі на наймолодшого в основній. Більшість учнів переживають перехід із початкової школи до основної як важливий крок у своєму житті. Поява декількох учителів-«предметників» із різними вимогами, характерами, стилем викладання є для них очевидним показником дорослішання. Причини та профілактика шкільної тривожності. Дехто з учнів п'ятого класу усвідомлює своє нове становище як шанс заново почати шкільне життя, налагодити стосунки з учителями. Ці учні з гордістю розповідають батькам, родичам і друзям про свої успіхи в школі. Умови, що змінилися з переходом учнів до основної школи, характеризуються високим рівнем вимог до: інтелектуального й особистісного розвитку учнів ступеня сформованості знань, умінь і навичок. Після переходу до основної школи в житті учнів відбулися такі зміни: збільшився обсяг і кількість навчальних предметів посилилося значення багатопредметного навчання розширилося коло вчителів-«предметників», з якими учні мають систематично спілкуватися на зміну першій учительці прийшов класний керівник відбувся перехід на кабінетну систему навчання. Для учнів у цей період характерні, зазвичай: низька організованість неуважність і недисциплінованість на уроках зниження інтересу до навчання і його результатів зниження самооцінки високий рівень тривожності. Причини труднощів адаптації недосконала система організації освітнього процесу — відсутність чітких вимог до учня дезорганізованість педагогічного та учнівського колективів неправильні методи виховання в сім'ї — несприймання дитини відсутність єдиних вимог з боку батьків жорстоке ставлення до дитини занадто лояльне ставлення до дитини особливості розвитку дитини — несформованість емоційно-вольової сфери слабка саморегуляція поведінки психофізіологічні особливості дитини — слабкий тип нервової системи підвищена емоційна чутливість переважання процесів збудження над процесами гальмування. Причини дезадаптації учнів 5-х класів. Адаптацію учнів до основної школи затримують неузгоджені, інколи навіть суперечливі вимоги вчителів. Перебуваючи у ситуації множинності вимог, учні мають навчитися враховувати, зіставляти ці вимоги, долати пов'язані з ними труднощі. Усі ці вміння знадобляться їм надалі, навіть після завершення навчання у школі. Дезадаптація учнів — це порушення процесу пристосування учнів до нових умов навчання, що характеризується зниженням

успішності в навчанні, неадекватною поведінкою учнів, заниженням самооцінки, підвищеним рівнем тривожності Труднощі в учнів п'ятих класів може спричинити також необхідність на кожному уроці пристосовуватися до своєрідного темпу, особливостей мовлення, стилю викладання вчителів-«предметників». Адже в початковій школі не треба було так часто налаштовуватися на зміни під час перебування на різних уроках. «Прогалини» початкової школи Трапляються ситуації, коли, перейшовши до п'ятого класу, учні-відмінники у початковій школі мають середній рівень навчальних досягнень в основній. Це є закономірним результатом розходження цілей, які ставлять перед собою початкова й основна школа. Тому вже у початковій школі потрібно на належному рівні розвивати інтелектуальні здібності учнів, щоб цей процес ефективно продовжувався в основній. Несформованість понятійного мислення в учнів п'ятих класів також є причиною дезадаптації. Якщо учні оволодіють понятійним мисленням — вони легко розумітимуть та узагальнюватимуть матеріал, що їм пояснюють на уроках та з яким вони ознайомлюються у підручниках. Якщо понятійне мислення в учнів не сформувалося, вони можуть образно уявляти наукові факти та положення, але здебільшого їм доводитиметься заучувати викладену на уроках та в підручниках інформацію. Наявність цього факту не одразу можна помітити під час уроків історії, біології чи географії. Однак щодо математики та фізики — вона очевидна. Гуманітарні науки такі учні можуть деякий час заучувати і як наслідок — отримувати високі бали. Проте на запитання наприкінці параграфу більшість учнів з несформованим понятійним мисленням не зможуть дати зв'язної відповіді. Через це навчання для них стає неповноцінним, а з деяких предметів — неможливим. Учителі-«предметники» мають: навчити учнів користуватися різними типами словників привчити учнів систематично послуговуватися джерелами інформації. Водночас важливо роз'яснити учням, що неповне, неточне розуміння лексичного значення слів зумовлює хибне сприйняття чи нерозуміння навчального матеріалу. Як завучу організувати соціальний простір початківця

Труднощі, що виникають в учнів під час переходу до основної школи, можуть бути пов'язані також із певною деіндивідуалізацією, знеособлюванням підходу вчителів-«предметників» до учнів. Тому вчителям-«предметникам» потрібно: застосовувати особистісно орієнтований підхід спрямовувати свою педагогічну діяльність на розвиток творчої особистості задовольняти індивідуальні освітні потреби кожного учня. Також труднощі в учнів п'ятих класів можуть спричинити: недоліки розвитку інтелектуальних здібностей — вищих форм мислення, що не розвинулися в початковій школі неповноцінність навичок, зокрема навички читання. Основні причини виникнення педагогічних конфліктів у школі Умови успішної адаптації учнів 5 класу Не менш важливо з'ясувати побутові умови, у яких навчалися учні в класі, та відповідність побутових умов удома, рівень володіння учнями інформаційно-комунікаційними технологіями тощо. Протягом першого півріччя навчання в п'ятикласників повинне сформуватися так зване почуття дорослості, що проявляється в новій особистісній позиції щодо: навчальної діяльності школи й навчальних предметів однокласників учителів-«предметників» класного керівника власного внутрішнього світу. Як допомогти учням прийняти однокласника з особливими освітніми потребами Утім, сформоване почуття дорослості, високий рівень психологічної готовності до навчання в основній школі ще не забезпечують успішного подолання труднощів у навчанні й спілкуванні. У період адаптації важливо також забезпечити учням спокійну, комфортну обстановку у школі та вдома, встановити чіткий режим дня. Учні мають постійно відчувати підтримку і допомогу з боку вчителів та батьків.